

Συνέχεια του δευτέρου μέρους για την ξανα-υποδούλωση της Πάτρας και την κατασφαγή του εθνομου λαού της.

Οι αρματομένοι Έλληνες που τραβήχτηκαν από την Πάτρα έπιασαν διάφορα ορεινά σημεία και σύστησαν με αυτόν τον τρόπο μια σκιά πολιορκίας από μακρυνά. Μονάχα ο Παναγιώτης Καρατζάς τριγύριζε με τα παλικάρια του έξω από την Πάτρα και πολλές φορές έμπαινε και μέσα στην Πόλη. Κατέλαβε μάλιστα και το γηροκομείο στις αρχές του Αυγούστου 1821 με τη βοήθεια του Λόντου και του Γρίβα ύστερα από μεγάλη μάχη.

Μα η δολοφονία του Κρατζά από τον Κουμανιωταίο στις 4 Σεπτεμβρίου 1821 είχε διαλυτική επίδραση στα σώματα που βρίσκονταν γύρω από την Πάτρα και η έστω μακρυνή εκείνη πολιορκία λύθηκε.

Ο Κολοκοτρώνης μετά την άλωση της Τρίπολης θέλησε να πάει να πολιορκήσει την Πάτρα. Είχε βάσιμες ελπίδες πως οι Λαλαίοι Τούρκοι που ήταν στην Πάτρα θα συνθηκολογούσαν μαζί του. Όπως οι Λαλαίοι Τούρκοι της Τριπολιτσάς που όταν έφευγαν μάλιστα από την Βοστίτσα έδωσαν ευχαριστήρια γράμματα για τον Κολοκοτρώνη και συστατικά προς τους ομοφύλους τους Λαλαίους της Πάτρας να δώσουν μπέσα σε αυτόν.

Το ηθικό των Τούρκων είχε πέσει πολύ όταν έμαθαν πως οι Έλληνες πήραν την Τρίπολη που ήταν η έδρα του Μόρα Βαλεσή. Δυστυχώς όμως ο Γερμανός ο Ανδρέας Ζαΐμης και Σωτήρης Χαραλάμπης που είχαν αρχίσει πάλι από μακριά να πολιορκούν την Πάτρα δεν εδέχθηκαν να πάει ο Κολοκοτρώνης εκεί. Αντίδρασαν από τον φόβο μην τους πάρει την δόξα και τα λάφυρα.

Όταν έμαθαν ότι ο Κολοκοτρώνης συγκέντρωνε ασκήρια για να πάει στην Πάτρα έγγραψαν στην Γερουσία στον Πετρόμπεη και Υψηλάντη να μην πάει ο Κολοκοτρώνης εκεί γιατί σε έξι μέρες θα έπαιρναν αυτοί την Πάτρα. Στο γράμμα τους άφηναν να εννοηθεί πως θα προκαλούσε εμφύλια μάχη ο πηγαϊμός του Κολοκοτρώνη. Γι' αυτό και ο Γέρος του Μοριά δεν πήγε.

Ο ίδιος στην διήγησή του μεταξύ άλλων αναφέρει σχετικά. Αν με άφηναν

να πάγω αμέσως. Θα μου έδιναν αμέσως τα κλειδιά οι Τούρκοι από τον φόβο τους "Ανάθεμα να έχουν" όχι σε έξι μέρες δεν πήραν την Πάτρα αλλά ούτε σε έξι χρόνια. Η Πάτρα έμεινε μέχρι το τέλος του αγώνα στα χέρια των Τούρκων και για δεύτερη φορά ο Γερμανός στεκόταν η αιτία να χαθεί για τους Έλληνες η Πάτρα.

φύριζαν προς τον Μοριά. Διόρισαν τον Κολοκοτρώνη αρχηγό της πολιορκίας της Πάτρας.

Ο Κολοκοτρώνης έφτασε έξω από την Πάτρα τέλος Φλεβάρη του 1822 με τέσσερις χιλιάδες αρματομένους Έλληνες που σε λίγο ανέβηκαν στις εφτά περίπου χιλιάδες και στένεψαν την πολιορκία των Τούρκων που ζήτη-

λεσμα εκείνης της μάχης. Μεταξύ άλλων και τα εξής.

"Επήραμε κεφάλια διακόσια πενήντα τί όμως έγιναν οι λαβωμένοι δεν ηξεύρω". Μετά το πάθημά τους εκείνο οι Τούρκοι δεν τολμούσαν να ξεμακρύνουν από την Πάτρα προς τα έξω. Ενόμισαν ότι το σκόρπισμα των Ελλήνων ήταν σκόπιμο στρατήγημα για να τους ξεγελάσουν.

Αυτή η επιτυχία καθώς και τόσες άλλες του θουλικού Γέρου του Μοριά κατάντησαν δώρον άδωρον. Τότε είχε κατέβει στον Μοριά ο γλύφτης του Αλή Πασά αφού του τον χάλασαν βέβαια και έκανε τον υπερπατριώτη. Αυτός ήταν ο ίσως τουρκόσπορος Κωλέττης που δεν έβλεπε με καλό μάτι τις επιτυχίες του Κολοκοτρώνη. Έκανε κουμάντο στην κυβέρνηση των κοτζαμπάσηδων εκείνη την εποχή. Ραδιούργησε άρχοντες και καπεταναίους και διέλυσε σχεδόν το πολιορκητικό στρατόπεδο της Πάτρας.

Ο Κολοκοτρώνης όταν έμεινε με λίγους και δεν είχε πλέον δύναμη της σοβαρής αποστολής εκεί έφυγε τον Ιούνιο του 1822. Αργότερα το καλοκαίρι του 1824 όταν είχαν αρχίσει πλέον οι εμφύλιες διαμάχες έγινε πάλι αλλά με μικρές σχετικά δυνάμεις πολιορκία της Πάτρας. Αλλά και πάλι από τις εμφύλιες διενέξεις διαλύθηκε.

Ο Κουντουριώτης ως πρόεδρος του εκτελεστικού το 1825 σχεδίασε μια εκστρατεία για την πολιορκία της Πάτρας αλλά τον πρόλαβε ο ερχομός του Μπαϊμή και δεν έκανε τίποτα. Η Πάτρα έγινε φωλιά και ορμητήριο των προσκυνημένων Ελλήνων της Αχαΐας (Νενέκου κλπ) το 1827 μετά τον ερχομό του Καποδίστρια και την Απόβαση των Γάλλων του Μαΐζωνα στον Μοριά ο Γάλλος στρατηγός Σναϊντέρ αρχές Οκτωβρίου του 1828 πολιορκήσε την τουρκική φρουρά στην Πάτρα και την ανάγκασε να παραδοθεί. Όπως και τα άλλα φρούρια έτσι και την Πάτρα. Οι Γάλλοι την καταλάβανε για λογαριασμό της Ελληνικής Κυβερνήσεως στην οποία και την παραδώσανε.

Ο ΔΕ ΜΕΓΑΣ ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΕΓΙΝΕ ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Άφησε όμως οκτ ολίγους που συνεχίζουν να ηγούνται και γελοιοποιούν τον Ελληνισμό διεθνώς. Όπως δείχνουν τα πράγματα, κάποια καλή συμβουλή του Παύλου με το διαίρει και βασιλευα συνεχίζουν να δρουν, να διαμελούν και γελοιοποιούν διεθνώς τον αφελέστατων Ελληνικό λαό με την μόνη φαντασμαγορία αυτή την περίτεχνη Ιουδαϊκή Πύλη του μόνου και μοναδικού Ιουδαϊκού παραδείσου.

Αηδία και ανάθεμα σε όλους τους παραδοκόντες και αιώνια η μνήμη σε όλους τους αγνούς πεσόντες για την ελευθερία της πατρίδος. Ζήτω για πάντα η 25η Μαρτίου 1821.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ 1821 ΠΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ ΓΙΑ ΕΜΑΣ

ΜΕΡΟΣ Β'

Στις 20 Φεβρουαρίου 1822 πρώτος ο Ανδρέας Μιαούλης με το πλοίο του και ύστερα και άλλα ελληνικά πλοία μπήκαν μέσα στο λιμάνι της Πάτρας και χτύπησαν αιφνιδιαστικά τον τουρκικό στόλο που είχε αράξει εκεί. Ζημιές μεγάλες δεν έπαθαν τα τουρκικά πλοία μα για να γλιτώσουν την καταστροφή αναγκάστηκαν να φύγουν κυνηγημένα για την Ζάκυνθο που την εξουσίαζαν οι Εγγλέζοι. Οι φίλοι μας. Αυτό στάθηκε σημαντική επιτυχία στο ναυτικό πόλεμο γιατί έπεσε το ηθικό στον τουρκικό στόλο. Αλλά η Πάτρα έμενε πάντα στην εξουσία των Τούρκων.

Η κυβέρνηση που σχηματίστηκε μετά την Α' Εθνική Συνέλευση της Επιδαύρου βλέποντας τον μεγάλο κίνδυνο που απειλούσε την επανάσταση μετά την εξόντωση του Αλή Πασά όποτε τα Σουλτανικά στρατεύματα θα κατη-

σαν βοήθειες και συγκεντρώθηκαν και αυτοί στις δώδεκα περίπου χιλιάδες στην Πάτρα.

Ο Κολοκοτρώνης είχε το στρατηγείο του στο Σαραβάλι. Στις 9 Μαρτίου 1822 ενώ κουβέντιαζε με τον Δεσπότη Άρτας Πορφύριο που πήγε από την Δυτική Ελλάδα με τον καλαμογάρτη και τον Μιχαήλ Οικονόμου, βγήκαν οι Τούρκοι από την Πάτρα πεζοί και καβαλαραίοι κι επιτέθηκαν στους Έλληνες που σε λίγο σκόρπισαν οι περισσότεροι και άλλοι περικυκλώθηκαν.

Χάριν στην προσωπική επέμβαση του Κολοκοτρώνη άλλαξε η πορεία του πολέμου εκείνη την μέρα. Ξαναμαζεύτηκαν οι Έλληνες που είχαν σκορπίσει στις γύρω πλαγιές και αντιβγήκαν στους Τούρκους με ορμή ώσπου τους τσάκισαν και τους καταδίωξαν. Ο ίδιος ο Κολοκοτρώνης αναφέρει στη διήγησή του σχετικά με το αποτέ-

